

Palmzondag 2014 - Waken en bidden

Het zijn weer heel wat woorden die klinken in deze morgen. En dat nog wel in een veertig dagentijd die als thema heeft: Zoek de stilte. Maar gelukkig zijn er andere momenten in deze week waarop we dat daadwerkelijk doen.

Vanmorgen proeven we wel iets van de stilte misschien in de lezingen, maar dan gaat het toch niet om die heilzame stilte, die mensen dichter bij zichzelf brengt, bij God wellicht.

Maar vanmorgen horen we ook over dodelijke eenzaamheid, over Jezus die hunkert naar de nabijheid van zijn discipelen.

Want: mensen hebben toch mensen nodig en zeker als het leven zwaar en moeilijk is.

We lazen dat Jezus met zijn leerlingen naar Getsemaneging.

Aan de voet van die Olijfberg ligt de Hof van Gethsemané. In deze

hof stond de olijfpers waarmee de olijven werden fijngemalen en de olijfolie uit de olijven werd geperst.

Dat Jezus op deze laatste dag voor zijn sterven naar de Olijfberg wil om te bidden, zal zijn leerlingen niet hebben verwonderd.

De Olijfberg was een plaats waar men al lang naar toe ging om te bidden. Ook David stortte op de Olijfberg zijn jammerklachten uit.

Aangekomen in de Hof van Gethsemané, neemt Jezus zijn meest

nabije leerlingen met zich mee en vraagt de anderen om op hen te wachten. Als ze een stukje verder gelopen zijn, vertelt Jezus tegen Petrus, Jakobus en Johannes dat Hij diep bedroefd is, zozeer dat Hij er bijna aan sterft. Ik zei al dat mensen mensen nodig hebben en Jezus vraagt dan ook aan zijn meest nabije leerlingen om met Hem te waken, om wakker te blijven om Hem bij te kunnen staan.

In deze vertrouwde kring kan Jezus zichzelf blijkbaar laten gaan. We lezen dat Hij bedroefd en angstig begon te worden.

Is dit dezelfde Jezus die onbevreesd op zoveel mensen uit een benarde situatie bevrijdde? En heeft Hij niet vlak hiervoor nog de lofzang gezongen? Wat zal er op dit moment in Jezus omgaan?.

Getsémané betekent olijfpers en is dat wat er hier figuurlijk met Jezus gebeurt? Wordt Hij hier ‘geperst’.

Dat gevoel dat een mens kan hebben wanneer je door ondragelijke gebeurtenissen in het nauw gedreven bent en geen kant meer op kunt.

Daarom vraagt Hij Petrus, Jacobus en Johannes: ‘Blijf hier met mij waken’. Die vraag om met Hem te waken is te vergelijken met het waken bij een stervende, want Jezus voelde zich dodelijk bedroefd, ‘zeer bedroefd, tot stervens toe’.

In zulke omstandigheden heeft een mens sterk behoefte aan nabijheid. Alleen de aanwezigheid van iemand die je

na staat, hij of zij hoeft haast niets te doen, is al tot steun. Maar in dit waken klinkt misschien ook nog iets anders mee.

Zojuist heeft Jezus met zijn discipelen het Pascha gevierd. Dat is het feest van de uittocht uit Egypte. Die nacht moesten de Israëlieten klaarstaan voor de reis en dus ook de nacht wakend doorbrengen. Als de verlossing uit het lijden nadert, moet je gereed zijn, anders zou je de verlossing nog mislopen.

De zwaarste verzoeking komt nu op Jezus af. Die verzoeking houdt in dat áls Hij nog een andere weg wil gaan, dan zal Hij daar nu voor moeten kiezen. Als Hij nog wil vluchten voor het arrestatieteam van Judas, dan moet Hij snel zijn. Maar aan de andere kant voelt Jezus zich hoe langer hoe meer geroepen juist deze weg te gaan.

En vergelijkbaar daarmee ligt ook voor ons zovaak de verzoeking in de verleiding een andere weg te gaan dan Jezus' weg.

Jezus is bezig het lijden te aanvaarden, en wij staan voor de keuze Hem te volgen op die weg, óf Hem in in de steek te laten.

Als Jezus gaat bidden tot zijn Vader, zegt Hij: 'Mijn Vader, indien het mogelijk is, laat deze beker Mij voorbijgaan.'

De beker is een symbool. Je zou kunnen zeggen: de beker staat voor de unieke inhoud van je leven. Ieder mens heeft een levensbeker te drinken. En de vraag is: Kun je die actief aanvaarden, of loop je ervoor weg?

Jezus wordt bedroefd en beangst tot stervens toe over de inhoud van zijn beker.

Wat is het wat Jezus hier zo angstig maakt?
Het is niet de angst voor wat Hem fysiek te wachten stond.
Het is ook niet de geestelijke pijn, het voorgevoel dat zelfs zijn discipelen Hem in de steek zouden laten.
Als je leest hoe opgewekt en rustig iemand als Socrates zijn gifbeker heeft gedronken, en als je de verhalen leest van christelijke martelaren die soms zingend de brandstapel op gingen, dan zal toch zeker Jezus zijn roeping ook moedig hebben kunnen aanvaarden.

De beker die Hij te drinken kreeg, hield duidelijk meer in dan alleen dat zijn persoonlijke dood dichtbij gekomen was.
Over deze beker kunnen we lezen in Psalm. 75.

In zijn hand houdt de Heer een beker met wijn, schuimend en bitter gekruid, hij schenkt hem uit aan de zondaars op aarde, zelfs de droesem moeten zij drinken.
Die beker is gevuld met Gods toorn. Die beker kookt over van Gods boosheid over mensen die hun medemensen vermoorden, met geweld bedreigen. Die beker kookt over van Gods woede over volwassenen die kinderen misbruiken en voor de rest van hun leven beschadigen.
Die beker vloeit over van Gods toorn over allen die zijn goede schepping vernielen. .

En in Jesaja hebben we juist gehoord dat God die bedwelmende beker uit de hand van het volk neemt, dat zij er niet meer uit hoeven te drinken. Dat is de troost van God voor het volk dat geconfronteerd wordt met de Babylonische ballingschap.

De beker van Gods toorn. Het zijn woorden die wij, ik althans niet, zo makkelijk in de mond nemen. Gods toorn: het klinkt angstaanjagend en mensen zijn zo lang en vaak

bang gemaakt, hebben angsten gehad door dreigingen van een boze God. Maar aan de andere kant, alles is toch ook lang niet in overeenstemming met Gods wil, wat wij mensen doen, zeggen, verzinnen.

De beker van Gods toorn.

Jezus vraagt niet of het kruis aan Hem voorbij mag gaan, maar die beker gevuld met Gods toorn. Gericht tegen alle onrecht, verdrukking en beschadiging van alles wat God lief was en is.

En zouden we misschien kunnen zeggen dat Jezus' beker daarmee is gevuld met die last/schuld van mensen, van ons.

Door zich gevangen te laten nemen en gekruisigd te worden aanvaardt Jezus die last. Hij die aan het Avondmaal de ene beker van zijn bloed gaf voor velen, krijgt nu de beker van velen aangereikt voor Hem alleen.

En dan komen we bij die moeilijke vragen over verzoening. Hoe we verzoening kunnen verwoorden? En bij vragen als: moet Gods toorn over de zonde gestild worden door het offer van zijn Zoon?

Dat zijn woorden die velen niet meer vanzelfsprekend in de mond nemen. Zo is onze God toch niet?

Maar als Jezus hier bidt: 'Uw wil geschiede' dan kunnen we wellicht toch ook uit opmerken dat het ergens toch wel gaat om iets wat gedaan wordt, met het oog op de verlossing van de schepping, op bevrijding van onze lasten, onze zonde?

Alleen zou ik het dan eerder noemen: een aanbod van liefde van de kant van Jezus.
Jezus heeft zijn léven ervoor over om ons te verlossen.

Van het opzettelijke kwaad waartoe wij geneigd zijn en van onze slapheid. En hoe de verlossing daarvan precies werkt, is haast niet onder woorden te brengen. Het is een geheim. Deze grote daad van liefde moet mensen die zwak zijn, en mensen die van kwaad vervuld zijn tot inkeer brengen.
Zo heeft Jezus het kwade overwonnen met het goede.

En wat het Hem gekost heeft, proeven we hier in Getsémané.
De eerste gebedsworsteling duurt een uur.

Als Jezus bij zijn discipelen terugkomt, vraagt Hij verontwaardigd: ‘Konden jullie niet eens één uur met Mij waken?’
Zijn discipelen slapen. Je kunt je het nauwelijks voorstellen. Dat de leerlingen echt in slaap gevallen zijn.

Misschien wordt er ook wel mee bedoeld dat ze hun ogen sloten voor wat er gebeurde. Dat ze Jezus’ angst en droefheid niet zien, niet willen, niet kunnen aanzien.

Zo gaat het drie keer.

Slapen is als het tegenovergestelde van waken. Waken is juist de ogen open houden. Een uur waken redden de leerlingen zelfs niet . De geest is gewillig, maar het lichaam zwak.

Alle angst en eenzaamheid ter wereld komen samen in deze ene mens, deze avond, deze plek.

Een avond met enorme worsteling waarbij Jezus geen hulp vindt bij zijn vrienden.

Telkens opnieuw vallen ze in slaap en zijn ze niet bij machte om met Jezus te waken. Hoe teleurstellend? Hoe kunnen mensen soms tegenvallen? Juist als je ze zo nodig hebt.

Jezus heeft geen steun gevonden bij zijn leerlingen en zal alleen de weg door de diepte moeten gaan. Van God en zijn vrienden verlaten zal Hij de beker tot op de bodem leeg drinken.

Hij is bereid is om de beker van Gods toorn leeg te drinken. Ja, Hij zag er enorm tegen op, dat wel, maar toch deed Hij het.

Een bijzondere geschiedenis. Hij ging door op Gods weg. Hij trok zich niet terug toen het moeilijk werd. Ja, Hij vroeg wel of het anders kon en mocht, maar was telkens bereid zijn weg te gaan.

Hoe trouw zijn wij op de weg die God ons wijst?

Ook wij vragen God wel eens of de weg misschien anders mag lopen. Het leven is lang niet altijd eenvoudig. Er komen dingen op je af die je niet overziet en waar je enorm tegenop ziet.

Jezus ging de weg.

Blijf wakker en bid.

Dat is wat de leerlingen moeten doen, wat wij kunnen doen.

Bidden dat wij niet in slaap vallen, dat wij niet afdwalen.

Bidden dat wij niet wegluchten voor wat we eigenlijk niet willen zien.

Dat we zo in deze week de stilte vinden . Om te overdenken : de weg die Jezus is gegaan en dat wij Hem daarin niet alleen laten .

Maar bidden en waken.

Gereformeerde Kerk

Loosdrecht, 13 april

hmp